

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/195/2022
Identifikačné číslo spisu:	7207201448
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7207201448.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ X. Y., N., Q. XX, 2/ O. Y., N., Q. XX, zastúpení advokátkou JUDr. Zuzanou Komorovskou, Košice, Kuzmányho 57, proti žalovaným 1/ Bytovému hospodárstvu Sečovce, s.r.o., Sečovce, Nám. sv. Cyrila a Metoda 43/27, zastúpeným advokátom JUDr. Vladimírom Vrábeľom, Košice, Gelnická 2099/114, 2/ Profesionálnej dražobnej a realitnej spoločnosti, s.r.o., Košice, Jánošíkova 6, zastúpenej Advokátskou kanceláriou, HUSAR AND PARTNERS S.R.O., Košice, Vojenská 14, IČO: 53519141, 3/ S. S., S., Y. XXX, 4/ K. I., L. Y. XXX, 5/ Z. H., L. Y., Q. XXX, zastúpenej advokátkou JUDr. Valériou Sopkovou, Košice, Štefánikova 50, 6/ Y. I., H., L., 7/ N. P., H., J. K. XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Mgr. Katarínou Hrehorovou Kaňuchovou, Košice, Kustrova 4, 8/ Mgr. Z. S., N., Q., zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Füzérom, Trebišov, M. R. Štefánika 1256/22, o určenie dražby a iné, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. mája 2021 sp. zn. 5Co/137/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. mája 2021 sp. zn. 5Co/137/2020 z r u š u j e a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trebišov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 06. novembra 2019 č.k. 10C/47/2007-791 v znení opravného uznesenia z 19. februára 2020 č.k. 10C/47/2007-821 žalobu žalobcov zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Predmetným rozsudkom rozhodol o žalobnom návrhu žalobcov, ktorým sa domáhali určenia neplatnosti dražby realizovanej dňa 30.10.2006, ktorej predmetom bol 3-izbový byt č. XX . na X.. poschodí obytného domu na ulici Q. v N. a zároveň sa domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi tohto bytu. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že žalovaný 2. realizoval spornú dražbu dňa 30. 10. 2006 a žalobcovia podali žalobu o neplatnosť dražby dňa 30. 01. 2007 na Okresnom súde Košice I. Následne Okresný súd Košice I postúpil predmetnú vec Okresnému súdu Trebišov ako súdu príslušnému až dňa 14. 03. 2007. Na základe uvedených zistení vyvodil záver, že trojmesačná lehota na podanie žaloby o neplatnosť dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. je jednak prekluzívna a jednak hmotnoprávna, to znamená, že posledný deň lehoty musí byť doručená na súde. Súd mal za to,

že k postúpeniu žaloby na výlučný miestne príslušný súd v zmysle § 88 ods. 1 písm. h) O.s.p. došlo až 14. 03. 2007, teda po uplynutí prekluzívnej lehoty na podanie žaloby, a teda ide o žalobu doručенú po zákonom stanovenej dobe určenej na jej podanie. Podľa názoru súdu iba v prípade písomného podania do zápisnice a jeho postúpeniu príslušnému súdu v zmysle § 42 ods. 2 O.s.p. účinky nastanú až jeho postúpením na príslušný súd. Preto ak postúpenie nastane až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, dochádza k zmeškaniu lehoty so všetkými právnymi dôsledkami. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax súdov (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 2Cdo/355/2013). Výrok o trovách konania odôvodnil súd s poukazom na ust. § 255 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.

2. Na odvolanie žalovaných Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. mája 2021 sp. zn. 5Co/137/2020 zmenil rozsudok prvej inštancie a výrokom I. určil, že opakovaná dražba realizovaná žalovaným 2. dňa 30. 10. 2006, ktorej predmetom bol byt č. XX na ulici Q. XX/XX v N. a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a zariadeniach je neplatná. Výrokom II. určil, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. XX nachádzajúceho sa v obytnom dome súpisné č. XX, vchod č. XX, nachádzajúci sa na parcele KN-C č. XXXX katastrálneho územia N. a podielu priestoru na spoločných častiach domu, na príslušenstve a spoluvlastníckeho podielu k pozemku v rozsahu 39 000- tisícín zapísaného na LV č. XXXX katastrálneho územia N.. Výrokom III. v prevyšujúcej časti zamietajúceho výroku rozsudok potvrdil. Výrokom IV. Určil, že žalovaní 1., 2., 3. a 8. sú povinní nahradiť žalobcom trovy prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu platbou JUDr. L. H.. Výrokom V. žalovaným 4., 5., 6. a 7. náhrada trov konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nemožno považovať za správne, ak vychádza z názoru, že žaloba bola postúpená - doručená príslušnému súdu nepríslušným súdom po zákonom stanovenej dobe uvedenej na podanie - teda po uplynutí prekluzívnej lehoty. Poukázal na ustanovenia § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z., § 105 ods. 2 CSP, § 105 ods. 4 CSP, § 82 ods. 1 CSP. Uviedol, že zo znenia § 82 CSP vyplýva, že dňom, keď súdu došiel návrh na začatie konania, začína sa konanie o veci samej. So začatím konania zákon spája celý rad dôležitých právnych účinkov, a to jednak procesnoprávnych, jednak hmotnoprávnych. K hmotnoprávnym účinkom začatia konania patria dva prípady zachovania lehôt, pri ktorých hmotné právo viaže existenciu subjektívneho práva na jeho uplatnenie v určitej lehote na súde. Subjektívne právo je na súde uplatnené okamihom začatia konania. Premlčacie a prekluzívne lehoty sú zachované, ak sa konanie začalo najneskôr v ich posledný deň. Uvedené hmotnoprávne účinky začatia konania trvajú dovtedy, kým sa konanie právoplatne neskončí. Ak vec bola pre nedostatok právomoci alebo vecnej (v danom prípade miestnej) príslušnosti postúpená inému súdu právne účinky spojené so začatím konania zostávajú zachované, teda trvajú aj po skončení konania na tom súde, na ktorom sa konanie začalo.

2.2. V prejednávanej veci z obsahu vykonávaného dokazovania mal za zrejmé, že žalobcovia uplatnili svoj nárok na určenie neplatnosti dražby na Okresnom súde Košice I dňa 30. 01. 2007 s tým, že žiadali určiť, že opakovaná dražba uskutočnená dňa 30. 10. 2006 je neplatná. Ako vyplýva z ustanovenia § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa príklepu. Ak teda žalobcovia svoj nárok ohľadom určenia neplatnosti dražby uplatnili na súde 30. 01. 2007 a príklep ohľadom sporných nehnuteľností na dražbe bol udelený 30. 10. 2006 je teda nesporné, že žalobcovia svoj nárok uplatnili v zákonnej trojmesačnej lehote. Bez právneho významu je zistenie súdu, že Okresný súd Košice I postúpil vec Okresnému súdu Trebišov ako súdu miestne príslušnému až dňom 14. 03. 2007. Je tomu tak preto, že právne účinky spojené s podaním návrhu (a to i na miestne nepríslušnom súde) zostávajú zachované v zmysle citovaného ust. § 105 ods. 4 O.s.p.. Súhlasil s odvolateľmi v tom, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktoré sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku odvolával nemá oporu vo vzťahu k prejednávanej veci, nakoľko žalobcovia podávali návrh na začatie konania a nie opravný prostriedok.

2.3. Odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z nesprávneho právneho názoru, a preto bolo potrebné sa zaoberať skutkovými tvrdeniami žalobcov ohľadom nimi tvrdenej neplatnosti opakovanej dražby.

2.4. Poukázal na ustanovenia § 16 zák. č. 527/2002, § 22 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z.z., (opakovaná dražba sa uskutoční na základe zmluvy o vykonaní opakovanej dražby uzavretej medzi navrhovateľom dražby predchádzajúcej dražby a dražobníkom, ktorý vykonával predchádzajúcu dražbu, ak predmet

dražby nebol vydražený alebo ak bola dražba zmarená vydražiteľom; dražobník v tom prípade nemusí zisťovať nový odhad predmetu dražby, ak má k dispozícii odhad nie starší ako jeden rok pred konaním opakovanej dražby. Zmluva o vykonaní opakovanej dražby musí byť uzavretá do 10 dní po doručení zápisnice o vykonaní dražby alebo vyrozumení o zmarení dražby), § 22 ods. 3 zák. č. 527/2002 Z.z.

2.5. Odvolací súd poukázal, že v prejednávanej veci sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti opakovanej dražby tvrdiac, že dražobník nebol oprávnený uskutočniť opakovanú dražbu vzhľadom okrem iného aj na skutočnosť, že navrhovateľ dražby a dražobník neuzatvorili v rozpore s ust. § 22 ods. 1 zmluvu o opakovanej dražbe. Žalovaní uvedenú podmienku vykonania opakovanej dražby namietali počas celého konania, avšak súd prvej inštancie sa s uvedenou námietkou nezaoberal. Odvolací súd je preto názoru, že z obsahu spisu nevyplyva, aby navrhovateľ dražby, teda žalovaný v prvom rade a dražobník žalovaný v druhom rade uzavreli v zákonnej lehote 10 dní zmluvu o opakovanej dražbe, preto treba považovať uvedenú dražbu za neplatnú. Navyše odvolací súd uskutočnenú dražbu považuje za neprimeraný zásah do vlastníckych práv žalobcov, nakoľko ako vyplýva aj zo skutkových zistení vykonaných súdom prvej inštancie, dlh ku dňu realizácie dražby predstavoval sumu 36.083 Sk a nie v pôvodne deklarovanej sume 82.497 Sk uvedenej v oznámení o dražbe.

2.6. Odvolací súd uzavrel, že vzhľadom na skutočnosť, že konanie začalo na prvoinštančnom súde dňom 30. 01. 2007 a žalovaní predložili súdu zmluvu o vykonaní opakovanej dražby vo fotokópii až v novembri 2019 nepovažoval odvolací súd tento listinný dôkaz za hodnoverný. Mal za nesporné, že opakovaná dražba je neplatná, preto bolo zároveň potrebné vyhovieť žalobcom aj v časti ich nároku na určenie, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi sporného bytu. V prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalovaným 4. a 8. ohľadom určenia neplatnosti zmlúv, odvolací súd žalobu zamietol, nakoľko na takomto určení žalobcovia nemajú naliehavý právny záujem. Vzhľadom na to, že žalobcovia boli v konaní úspešní, odvolací súd im priznal náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v celom rozsahu. Vo vzťahu k žalovaným 4. a 7. žalobcovia síce úspech nemali, v tejto časti mali úspech žalovaní, avšak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP pre nepriznanie náhrady trov úspešným žalovaným vzhľadom na skutočnosť, že títo boli dôvodne žalovaní a iba nespočetnými prevodmi vlastníckeho práva k spornému bytu neboli žalobcovia vo vzťahu k nim úspešní, preto im náhrada trov konania priznaná nebola.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1., 2., 8., každý samostatne dovolanie (ďalej aj „dovolateľ 1., dovolateľ 2. a dovolateľka 8., alebo aj „dovolateľa“), prípustnosť ktorých vyvodzovali z § 420 písm. f) CSP, § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Keďže dovolania jednotlivých dovolateľov sú obsahovo v základe totožné, dovolací súd tieto obsahy zhrnie do jedného celku.

4. Dovolanie dovolateľa 1., dovolateľa 2., dovolateľky 8.

4.1. Dovolateľa k dovolaniu podľa ust. § 420 písm. f) CSP uviedli, že existujú dva samostatné dôvody pre ktoré je možné konštatovať existenciu nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu.

A: Porušenie ustanovenia § 382 CSP zo strany odvolacieho súdu a porušenie princípu kontradiktórnosti a práva na spravodlivý proces v dôsledku porušenia ust. § 383 a 384 CSP.

B: Nevysporiadanie sa zo základnými otázkami podstatnými pre toto konanie zo strany odvolacieho súdu (arbitrárnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu .

4.2. A. K porušeniu ustanovenia § 382, 383 a 384 ods. 1 CSP zo strany odvolacieho súdu poukázali na § 382 CSP „ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili“.

§ 383 CSP „odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní“.

§ 384 ods. 1 CSP „ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám“.

4.3. Sú názoru, že ak mienil odvolací súd neprihliadať na zmluvu o opakovanej dražbe s poukazom na jej nedôveryhodnosť, mal dovolateľa vyzvať aby sa vyjadril k takémuto právnomu posúdeniu hodnovernosti dôkazu a to s poukazom na ust. § 382 CSP, inak z jeho strany došlo k porušeniu práva na spravodlivé konanie. Uvedené zistenie zrealizoval odvolací súd napriek tomu, že sa v súdnom spise zmluva o

opakovanej dražbe nachádza. Právne však odvolací súd považoval predloženú zmluvu o opakovanej dražbe za nedôveryhodnú a to vzhľadom na skutočnosť, že konanie začalo na súde dňom 30. 01. 2007 a žalovaní predložili súdu zmluvu o vykonaní opakovanej dražby vo fotokópii až v novembri 2019 (bod 26 odôvodnenia napádaného rozsudku). Odvolací súd teda dospel k skutkovému zisteniu, že zmluva o opakovanej dražbe uzatvorená medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom uzatvorená nebola. K uvedenému záveru dospel odvolací súd na základe právnej úvahy (právneho posúdenia) ktoré spočíva v tom, že v súdnom spise predložená zmluva o opakovanej dražbe nie je hodnoverná, nakoľko bola predložená do súdneho spisu až v novembri 2019 a súdne konanie začalo 30. 01. 2007. Konajúci okresný súd žiadnym spôsobom nespochybňoval pravosť predloženej zmluvy o opakovanej dražbe a je nepochybné, že uvedený dôkaz súd prvej inštancie vykonal, nakoľko ho spomína v súpise vykonaných dôkazov (bod 5 odôvodnenia rozsudku súdu I. inštancie z 06. 11. 2019). Hodnovernosť zmluvy o opakovanej dražbe nespochybňovala ani žiadna strana sporu. Súd prvej inštancie vzhľadom na tú skutočnosť, že na pojednávaní dňa 06. 11. 2019 bol vypočutý aj konateľ dražobnej spoločnosti a súd mu nekládol žiadne otázky, ktoré by sa týkali hodnovernosti predloženej zmluvy o opakovanej dražbe v spojení s tým, že žalobu o neplatnosť dražby zamietol nepochybne dospel k skutkovému zisteniu, že zmluva o opakovanej dražbe uzatvorená bola. Odvolací súd žiadne dokazovanie ohľadom zmluvy o opakovanej dražbe nevykonával a preto nemohol v súlade s platným právom vychádzať pri posúdení prejedávaného prípadu z iné skutkového stavu ako prvoinštančný súd. Dovolatelia zastávajú názor, právny názor odvolacieho súdu o tom, že v súdnom spise doložená zmluva o opakovanej dražbe nie je hodnoverná z dôvodu jej predloženia v novembri 2019 je aj značne prekvapivým právnym názorom, ku ktorému sa dovolatelia nemali možnosť vôbec vyjadriť. Ak mienil odvolací súd neprihliadať na zmluvu o opakovanej dražbe s poukazom na jej nedôveryhodnosť, mal dovolateľov vyzvať, aby sa vyjadrili k takémuto právnemu posúdeniu hodnovernosti dôkazu a to s poukazom na ust. § 382 CSP., inak z jeho strany došlo k porušeniu práva na spravodlivé konanie (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn 5Cdo/334/2009, 5Cdo/210/2009, 3Cdo/90/2008, 3Cdo/76/2014).

4.4. Dovolatelia uviedli, že ak by odvolací súd postupoval v zmysle zákona, tak by odvolaciemu súdu objasnili, že:

- žalobcovia v pôvodnej žalobe vôbec neuvádzali ako dôvod neplatnosti neexistenciu zmluvy o opakovanej dražbe. V podanej žalobe sa domáhali určenia neplatnosti dražby z dôvodu, že predmet dražby údajne nebol zaťažený záložným právom VÚB banky a.s., že neexistovala pohľadávka tak, ako ju má na mysli zákon a že výťažok dražby po uhradení nákladov nebol odovzdaný predchádzajúcim vlastníkom (obsah podanej žaloby).
- námietku ohľadom neexistencie zmluvy o opakovanej dražbe žalobcovia uvádzajú popri množstve iných námietok až v neskorších prednesoch a podaniach.
- dovolatelia 1. a 2. uvedenú námietku považovali, tak ako aj súd prvej inštancie, za plne nedôvodnú vzhľadom na množstvo iných dôkazov v súdnom spise a zmluvu o opakovanej dražbe doložili do súdneho spisu až v novembri 2019 z dôvodu, že odvolací súd až vo svojom zrušujúcom uznesení 1Co/135/2018 zo dňa 30. 01. 2019 (bod 13 odôvodnenia) vytkol súdu I. inštancie, že nechal bez povšimnutia námietku žalobcov o neexistencii zmluvy o opakovanej dražbe (poukaz na potrebu zaoberať sa uvedenou skutočnosťou v prvom zrušujúcom uznesení 4Co/230/2013 zo dňa 29. 04. 2015 uvedená nie je).
- prípade spochybňovania hodnovernosti zmluvy o opakovanej dražbe by dovolatelia 1. a 2. navrhli vypočúť osoby, ktoré sú na zmluve o opakovanej dražbe podpísané.
- zároveň by dovolatelia 1. a 2. poukázali aj na tú skutočnosť, že konateľky ktoré podpísali zmluvu o opakovanej dražbe a to pani Ing. F. I. a Ing. H. H. nie sú od 30. 06. 2012 konateľkami navrhovateľa dražby (Bytového hospodárstva Sečovce s.r.o.), preto by logicky nemali žiaden záujem na nezákonnom dodatočnom podpise zmluvy o opakovanej dražbe v roku 2019.
- súčasne by dovolatelia 1. a 2. upriamili pozornosť súdu aj na tú skutočnosť, že jediným spoločníkom navrhovateľa dražby je Mesto Sečovce, ktoré nepochybne nemá žiaden záujem postupovať v rozpore s platným právom na úkor obyvateľov svojho mesta.
- ani samotní žalobcovia v podanom odvolaní nespochybňovali dôveryhodnosť zmluvy o opakovanej dražbe.
- z ostatných listinných dôkazov vyplýva hodnovernosť zmluvy o opakovanej dražbe. Napríklad v rovnaký deň ako bola podpísaná zmluva o opakovanej dražbe bolo podpísané aj oznámenie o opakovanej

dobrovoľnej dražby zo strany navrhovateľa dražby a uvedené oznámenie bolo súdu doložené v rámci vyjadrenia k podanej žalobe.

4.5. Dovolatelia sú názoru, že zo strany odvolacieho súdu došlo k nesprávnemu procesnému postupu (porušenie ust. § 382, 383 a 384 ods. 1 CSP) v dôsledku čoho odvolací súd znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

4.6. B. Nevysporiadanie sa zo základnými otázkami podstatnými pre toto konanie zo strany odvolacieho súdu (arbitrážnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu.

4.7. Podľa názoru dovolateľov nosná časť odôvodnenia ohľadom údajnej nedôveryhodnosti je zhrnutá do jednej vety v bode 26 odôvodnenia a spočíva v tom, že zmluva o opakovanej dražbe nie je hodnoverná, nakoľko bola súdu predložená až v novembri 2019 a súdne konanie začalo v roku 2007. Takéto odôvodnenie je podľa názoru dovolateľov absolútne nepostačujúce, chýbajú akékoľvek bližšie úvahy súdu o tom, prečo (hoci aj neskôr predložený dôkaz) nie je hodnoverný. Osobitne to platí v prejednávanej príhode, kedy sa súdne konanie začalo v roku 2007, teda ešte za platnosti Občianskeho súdneho poriadku kedy boli procesné pravidlá odlišné od pravidiel v CSP a najmä za situácie kedy v pôvodnej žalobe tento dôvod neplatnosti namietaný nebol a odvolací súd až v rozhodnutí z januára 2019 prvýkrát vytkol súdu prvej inštancie, aby sa uvedenou námietkou zaoberal a na základe uvedenej skutočnosti dovolateľ 2. na najbližšom pojednávaní súdu zmluvu o opakovanej dražbe do súdneho spisu doložil. Úplne absentuje aj poukaz na akúkoľvek právnu úpravu na podklade ktorej dospel odvolací súd k nehodnovernosti predloženej zmluvy o opakovanej dražbe. Platný CSP pritom upravuje, že vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak (ust. § 191 ods. 2 CSP). Odvolací súd ale ani náznakom neuviedol, kto zo strán sporu tento dôkaz spochybňoval a na základe akých skutočností. Iniciátorom úvah o nehodnovernosti predloženého dôkazu sa stal výlučne odvolací súd (v podanom odvolaní žalobcovia uvedenú okolnosť nenamietali). Zároveň ostalo nevysvetlené, prečo hodnotil odvolací súd tento dôkaz za nedôveryhodný s prihliadnutím na iné dôkazy v súdnom spise. Napríklad medzi stranami sporu nebolo sporné, že došlo k uzavretiu zmluvy o vykonaní dražby zo dňa 16. 08. 2006, je preto viac ako nepravdepodobné, aby nedošlo následne k uzavretiu zmluvy o opakovanej dražbe, nakoľko vôľou navrhovateľa dražby a dražobníka bolo zrealizovanie výkonu záložného práva. Súčasne nikto nespochybňoval ani ostatné listinné dôkazy napríklad oznámenie o opakovanej dražbe zo dňa 09. 10. 2006, ktoré je podpísané konateľkami navrhovateľa dražby a k jeho podpisu došlo v rovnaký deň ako k podpisu zmluvy o opakovanej dražbe. Je viac ako nelogické, aby došlo k podpisu oznámenia o opakovanej dražbe bez toho aby nedošlo k podpisu zmluvy o opakovanej dražbe. Naopak je logické a dôveryhodné, že ak došlo k podpisu oznámenia o opakovanej dražbe v identický deň došlo aj k podpisu zmluvy o opakovanej dražbe. Žiadne vysvetlenie zo strany odvolacieho súdu z hľadiska súvisiacich dôkazov ohľadom hodnovernosti zmluvy o opakovanej dražbe zo strany odvolacieho súdu zrealizované nebolo a preto dovolatelia hodnotia odôvodnenie odvolacieho súdu tak, že nie je jasné, výstižné a už vôbec nie presvedčivé v dôsledku čoho ide o odôvodnenie arbitrážne a svojvoľné.

4.8. Dovolatelia poukazujú aj na nedostatočné, stručné, neodôvodnené rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k odôvodneniu odvolacieho súdu založenom na tom, že dražbu treba považovať za neprimeraný zásah do vlastníckych práv žalobcov, nakoľko ako vyplýva aj zo skutkových zistení vykonaných súdom prvej inštancie dlh ku dňu realizácie dražby predstavoval sumu 36.083 Sk a nie v pôvodnej deklarovanej sume 82.497 Sk uvedenej v oznámení o dražbe (bod 25 odôvodnenia napádaného rozsudku). Sú názoru, že z uvedeného odôvodnenia nie je zrejmé, na základe akého ustanovenia ZoDD alebo iného právneho predpisu dospel odvolací súd k uvedenému právnomu názoru. Obsah odôvodnenia v spojení s jeho predchádzajúcim zrušujúcim uznesením zo dňa 30. 01. 2019 (bod 24 tohto uznesenia) evokuje, že odvolací súd posúdil výkon záložného práva pre pohľadávku, ktorá v čase realizácie dražby predstavovala na istine (bez započítania nákladov dražobného konania a príslušenstva) sumu 36.083 Sk za výkon práva v rozpore s dobrým mravmi. Poukaz na právnu úpravu na základe ktorej dospel odvolací súd k svojmu právnomu názoru však v odôvodnení úplne absentuje. V prípade, ak by skutočne išlo o posúdenie výkonu záložného práva za výkon práv v rozpore s dobrými mravmi v odôvodnení odvolacieho súdu úplne absentuje vysvetlenie toho, ako odvolací súd posúdil ust. § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka v zmysle ktorého „podľa odseku 1 nemožno použiť ustanovenia o ochrane nájmu bytov podľa § 711 až 712c ani ustanovenie § 3 na právne vzťahy medzi záložnými veriteľmi a

vlastníkom bytu alebo rodinného domu pri zániku jeho vlastníctva na základe uplatnenia záložného práva." Zo strany odvolacieho súdu teda ostalo nevysvetlené, prečo dospel odvolací súd k záveru o rozpore výkonu záložného práva s dobrými mravmi, ak v zmysle ust. § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenie § 3 na právne vzťahy medzi záložnými veriteľmi a vlastníkom bytu pri zániku jeho vlastníctva na základe uplatnenia záložného práva použiť nie je možné.

4.9. Dovolatelia tiež poukázali, že odvolací súd sa súčasne vôbec nezaoberal tým, že predpokladom úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby nie je len to, že boli porušené ustanovenia zákona, ale aj to, že žalobca bol práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutý na svojich právach. Obidva uvedené predpoklady musia byť splnené súčasne. Povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno na ich preukázanie v tomto prípade zaťažuje žalobcu. Povedané inými slovami, ak odvolací súd dospel k záveru, že nedošlo k uzavretiu zmluvy o opakovanej dražby (čo dovolatelia popierajú) mal súčasne objasniť aj to, ako boli žalobcovia fakticky dotknutí na svojich právach neuzavretím zmluvy o opakovanej dražby. V uvedenom smere odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje žiadne vysvetlenie. Splnenie vyššie uvedených predpokladov neplatnosti dražby je pritom podmienkou pre vyslovenie neplatnosti dražby v zmysle stabilnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (Uznesenie NS SR z 28. augusta 2020, sp. zn. 6Cdo/66/2019 uverejnené v zbierke stanovísk NS SR pod R 9/2021 v zmysle ktorého predpokladom úspešnosti žaloby o určenie neplatnosti dražby nie je len to, že boli porušené ustanovenia zákona, ale aj to, že žalobca bol práve porušením týchto ustanovení fakticky dotknutý na svojich právach. Obidva uvedené predpoklady musia byť splnené súčasne. Povinnosť tvrdenia a dôkazné bremeno na ich preukázanie v tomto prípade zaťažuje žalobcu. Nakoľko sa odvolací súd otázkou faktického dotknutia práv žalobcov z dôvodu údajného neuzavretia zmluvy o opakovanej dražbe vôbec nezaoberal ide o rozhodnutie, ktoré je v konečnom dôsledku v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu a ide o rozhodnutie neodôvodnené a minimálne predčasné. Podľa názoru dovolateľov, aj keby nedošlo k uzavretiu zmluvy o opakovanej dražbe, tak uvedené porušenie ZoDD sa nijako nedotklo faktických práv žalobcov, pretože uvedená skutočnosť objektívne nemohla mať žiaden vplyv na cenu dosiahnutú vydražením, okruh potenciálnych účastníkov dražobného konania a ani nemohla spôsobiť to, že žalobcovia by nemali vedomosť o existenciu výkonu záložného práva a teda nevedeli jeho výkonu zabrániť úhradou dlhu.

4.10. Tiež poukazujú, že odôvodnenie odvolacieho súdu neobsahuje žiadne odôvodnenie vo vzťahu k výroku, ktorým súd určil, že byt patrí do BSM žalobcov. V odôvodnení je iba uvedené, že došlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie ktorým došlo k zamietnutiu žaloby o určenie neplatnosti zmlúv a to voči žalovaným v 4. a 8. rade nakoľko nemajú na takomto určení naliehavý právny záujem (bod 28 odôvodnenia). Nie je zrejmé, či súd uvedenému výroku vyhovel s poukazom na zásadu nemo plus iuris alebo z nejakého iného právneho dôvodu. Nie je súčasne vôbec objasnené ani to, ako sa odvolací súd vysporiadal s tvrdenou dobromyseľnosťou jednotlivých nadobúdateľov sporného bytu, čo je o to závažnejšie, že žalovaný 7. nadobudol byt v exekučnom konaní a sám odvolací súd vo svojom druhom zrušujúcom uznesení uviedol, že sa otázkou dobromyseľnosti bude potrebné zaoberať. Ohľadom dobromyseľnosti nadobúdateľov ale v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu nie je uvedené vôbec nič. Z uvedeného dôvodu nie je a ani nemôže byť nikomu jasné, ako tieto okolnosti odvolací súd posúdil a právne vyhodnotil a preto písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje vysvetlenie akýchkoľvek dôvodov pre rozhodnutie súdu o tomto výroku rozsudku a už vôbec nie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu o tom, že byt patrí do BSM žalobcov. Poukazujú, že dovolateľka 8. si na kúpu bytu požičala peniaze od Všeobecnej úverovej banky a.s. čo jednoznačne svedčí o jej dobromyseľnosti spolu v spojení s tým, že byt kupovala od osoby ktorej nadobudnutie vlastníckeho práva potvrdil právoplatným uznesením súd a na LV v čase kúpy ale ani dodnes nie je žiadna poznámka o vedený súdneho sporu o neplatnosť dražby a určenie vlastníckeho práva.

5. Dovolatelia uplatnili dovolací dôvod aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a) CSP a sú názoru, že ak odvolací súd určil, že nehnuteľnosť patrí do BSM žalobcov, logicky musel dospieť k záveru, že všetky prevody nehnuteľnosti vrátane prevodu zo strany žalovaného 7., ktorý nadobudol nehnuteľnosť v exekučnom konaní na žalovanú 8. sú neplatné a v zmysle zásady nemo plus iuris preto dospel k záveru, že nehnuteľnosť patrí do BSM žalobcov. Odvolací súd sa síce vôbec argumentačne v odôvodnení touto problematikou nezaoberal, avšak, ak by dospel k inému právnomu názoru nemohol by žalobe v časti určenia, že nehnuteľnosť patrí do BSM vyhovieť. Podľa názoru dovolateľa 2. teda odvolací súd v časti

určenia že nehnuteľnosti patria do BSM žalobcov musel riešiť nasledovnú právnu otázku : mohol sa dobromyseľný kupujúci stať vlastníkom bytu (žalovaný 8.) na základe kúpnej zmluvy ktorú uzavrel s predávajúcim (žalovaným 7.), ktorý nadobudol vlastnícke právo k prevádzanému bytu na základe právoplatného uznesenia súdu o schválení príklepu exekútora, ktoré bolo následne zrušené uznesením Najvyššieho súdu na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora s poukazom na zásadu nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet (dovolacia otázka).

5.1. Poukázal, že v zmysle výroku č. VII. uznesenia Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR spis. zn. IVOBdo/2/2020 zo dňa 27. 04. 2021 vyplýva, že dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje.

5.2. V bode 82. 3 tohto rozhodnutia NS SR je uvedené, že dobrá viera nadobúdateľa má právny význam len vtedy, ak to uvádza zákon (k tomu viď rozhodnutia citované v bode 49. odôvodnenia vyššie, rovnako aj rozsudok najvyššieho súdu z 20. marca 2008, sp. zn. 5Cdo/45/2007). Uvedené znamená, že v súvislosti s nadobudnutím vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa významná v prípade vydržania podľa § 134 Občianskeho zákonníka, v prípade nadobudnutia veci z dedičstva od dediča, ktorému bolo dedičstvo potvrdené podľa § 486 Občianskeho zákonníka, v prípade nadobudnutia vlastníckeho práva od predávajúceho podľa § 446 Obchodného zákonníka (len v prípade hnutelných vecí), v prípade dobromyseľného nadobudnutia veci v konkurze podľa § 93 ods. 3 ZKR, v prípade nadobudnutia cenného papiera podľa § 19 ods. 3 zákona o cenných papieroch a v prípade nadobudnutia veci v exekúcii podľa § 61 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, resp. v prípade vydraženia nehnuteľnosti v exekúcii, ak do začatia dražby nebolo preukázané právo inej osoby neprípúšťajúce dražbu podľa § 140 ods. 2 písm. l) v spojení s § 150 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. apríla 2017. V iných prípadoch má dobrá viera nadobúdateľa význam len pri nárokoch podľa ustanovenia § 126 ods. 2 v spojení s § 129 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorých sa však nadobúdateľ v dobrej viere - ktorý sa nestal vlastníkom veci s poukazom na zásadu nemo plus iuris - nemôže domáhať voči skutočnému vlastníkovi veci.

5.3. Podľa názoru dovolateľov je tak právne posúdenie odvolacím súdom v rozpore s vyššie uvedeným rozhodnutím Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia NS SR spis. značka IVOBdo/2/2020, pretože žalovaná 8. nadobudla dobromyseľne vlastnícke právo k bytu od predávajúceho (žalovaného 7.), ktorý nadobudol nehnuteľnosť na základe právoplatného uznesenia súdu o schválení príklepu exekútora. Ide teda o prípad, kedy zákon výslovne upravoval možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka.

5.4. Dovolatelia tiež poukazujú, že právny názor odvolacieho súdu je aj v rozpore s nálezom ÚS SR spis. značka IV. ÚS 65/2019 zo dňa 26. 01. 2021, kde Ústavný súd uvádza, že v zmysle § 456 CSP „Právne vzťahy niekoho iného než strany nemôžu byť novým rozhodnutím dotknuté.“ (totožne § 243d ods. 2 OSP). Následne Ústavný súd SR formuloval nasledujúci záver „Inými slovami, tretími osobami už nadobudnuté práva a povinnosti po vydaní právoplatného a vykonateľného rozhodnutia nemôžu byť ovplyvnené tým, že toto pôvodné právoplatné a vykonateľné rozhodnutie bolo zrušené a v následnom konaní boli tieto pôvodné právne pomery autoritatívnym spôsobom usporiadané odlišne od pôvodného rozhodnutia.

5.5. Podľa názoru dovolateľov mal odvolací súd posúdiť dovoláciu právnu otázku tak, že žalovaná 8. ako dobromyseľná kupujúca sa stala vlastníčkou bytu, nakoľko byt kupovala od predávajúceho, ktorý sa stal vlastníkom predávaného bytu na základe právoplatného rozhodnutia súdu o schválení príklepu exekútora a preto ide jednu z výnimiek z pravidla nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet. V dôsledku takéhoto posúdenia mal odvolací súd žalobu o určenie toho, že byt patrí do BSM žalobcov zamietnuť.

6. Dovolatelia uplatnili dovolací dôvod aj podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP a poukazujú, že z obsahu napadnutého rozhodnutia vyplýva (viď bod 26 v spojení s bodom 23 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu), že zásadnou právnou otázkou, ktorú posudzoval odvolací súd a na základe ktorej založil svoje rozhodnutie bola otázka, či je listinný dôkaz predložený po niekoľkoročnom trvaní súdneho sporu dôkazom dôveryhodným. Uvedenú procesnú právnu otázku odvolací súd vyriešil tak, že podľa jeho právneho názoru nie je možné považovať listinný dôkaz (zmluvu o opakovanej dražbe) predloženú po

niekoľkých rokoch trvania súdneho sporu za dôveryhodnú a preto na uvedený dôkaz neprihliadal a mal za to, že zmluva o opakovanej dražbe uzatvorená nebola. Podľa názoru dovolateľov je právny názor odvolacieho súdu nesprávny. Podľa ich názoru mala byť dovolacia otázka posúdená tak, že iba z dôvodu predloženia listinného dôkazu do súdneho spisu po niekoľkých rokoch od začatia súdneho konania nemožno zmluvu o opakovanej dražbe s prihliadnutím na ostatné dôkazy a skutkové okolnosti prípadu považovať za nedôveryhodnú, osobitne za situácie, ak jej dôveryhodnosť po jej predložení nespochybňovali ani samotní žalobcovia (a z uvedeného dôvodu ani súdu neuviedli a nepreukázali žiadne dôvody pre ktoré by bola zmluva nedôveryhodná).

6.1. Dovolatelia poukazujú, že zásadnou právnou otázkou, ktorú posudzoval odvolací súd a na základe ktorej založil svoje rozhodnutie bola otázka, či je možné pri posudzovaní platnosti dobrovoľnej dražby aplikovať ust. § 3 Občianskeho zákonníka a teda či je výkon záložného práva v rozpore s dobrými mravmi v prípade tvrdeného hrubého nepomeru pohľadávky (k hodnote predmetu dražby), pre ktorú došlo k realizácii výkonu záložného práva čoho následkom je neplatnosť dražby.

6.2. Uvedenú právnú otázku odvolací súd vyriešil tak, že podľa jeho právneho názoru vo veci možno aplikovať ust. § 3 Občianskeho zákonníka a výkon záložného práva môže byť v rozpore s dobrými mravmi a uvedená skutočnosť má za následok neplatnosť dobrovoľnej dražby.

6.3. Dovolatelia poukazujú na ustanovenie § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „podľa odseku 1 nemožno použiť ustanovenia o ochrane nájmu bytov podľa § 711 až 712c ani ustanovenie § 3 na právne vzťahy medzi záložnými veriteľmi a vlastníkom bytu alebo rodinného domu pri zániku jeho vlastníctva na základe uplatnenia záložného práva.“ Textácia Občianskeho zákonníka je v tomto smere úplne jednoznačná a v prípade posudzovania platnosti výkonu záložného práva (dražba je jedným zo spôsobov jeho výkonu) nemožno aplikovať ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka.

6.4. Podľa názoru dovolateľov je správne riešenie dovolacej právnej otázky také, že aplikácia ustanovenia § 3 Občianskeho zákonníka nie je v prípade posudzovania platnosti dobrovoľnej dražby možná, nakoľko jeho aplikáciu vylučuje ust. § 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

6.5. Dovolatelia záverom žiadali o odklad právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 2 CSP.

7. Žalobcovia k vyjadreniam žalovaných 1., 2. a 8. uviedli, že rozsudok krajského súdu je riadne odôvodnený, považujú ho za vecne správny a navrhli podané dovolanie odmietnuť, eventuálne zamietnuť.

8. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaných 1., 2. a 8. je prípustné aj dôvodné.

9.1. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP); v prípade dovolania, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

9.2. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej

v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9.3. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.4. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9.5. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9.6. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali dva samostatné dôvody pre ktoré je možné konštatovať existenciu nesprávneho procesného postupu súdu v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP. A. porušenie ustanovenia § 382 CSP zo strany odvolacieho súdu a porušenie princípu kontradiktórnosti a práva na spravodlivý proces v dôsledku porušenia ust. § 383 a 384 CSP zo strany odvolacieho súdu a B. nevysporiadanie sa zo základnými otázkami podstatnými pre toto konanie zo strany odvolacieho súdu čo spôsobilo arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

9.7. Podľa § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9.8. Podľa § 188 ods. 1 CSP súd vykonáva dôkazy na pojednávaní.

9.9. Podľa § 383 CSP je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní.

9.10. Podľa § 384 ods. 1 CSP ak má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu zopakuje sám.

9.11. Podľa § 385 ods. 1 CSP na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

9.12. Dokazovanie je procesným právom osobitne upravený postup súdu v civilnom konaní, slúžiaci k utvoreniu poznatkov súdu o skutočnostiach dôležitých pre rozhodnutie, ktorých existencia alebo neexistencia zostala pochybná, kedy súd svojimi zmyslami poznáva určitú rozhodujúcu skutočnosť priamo alebo poznáva určité správy o tejto skutočnosti. Pri tomto postupe utvorené poznatky sa nazývajú skutkové poznatky a myšlienkový postup hodnotenia rozhodujúcich skutočností je skutkovým hodnotením.

9.13. Najvyšší súd poukazuje, že od počiatku bolo v judikatúre opakovane zdôrazňované, že ak sa chce odvolací súd odchyliť od skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie na základe dokazovania výsluchom svedkov, musí tieto dôkazy vykonané predtým bezprostredne súdom prvej inštancie opakovať. Ak by tak neurobil, chýbali by mu náležité podklady na vyhodnotenie týchto dôkazov, založené napríklad na ich priamom vnímaní. Odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednáwanej veci. Ak sa má vykonať pred dovolacím súdom dokazovanie, je potrebné nariadiť pojednávanie. Touto úpravou sa sleduje dôsledné rešpektovanie procesných práv strán sporu. Z hľadiska skutkového stavu možno uviesť, že ak odvolací súd vychádza z iných skutkových záverov ako súd prvej inštancie, musí jeho rozhodnutiu predchádzať pojednávanie, na ktorom sa zopakujú dôkazy alebo sa dokazovanie doplní vykonaním ďalších dôkazov.

9.14. Aby sa teda odvolací súd mohol odchyliť od skutkových zistení, ktoré súd prvej inštancie čerpal z výpovedí strán alebo svedkov, ktorí boli prvoinštančným súdom vypočutí na pojednávaní, musí dôkazy priamo vykonané súdom prvej inštancie opakovať, prípadne doplniť. Ak by sa odvolací súd odchyľil od

skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa bez toho, aby rešpektoval povinnosť opakovania alebo doplnenia dokazovania, zasiahol by do ústavne zaručeného práva účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, do obsahu ktorého patrí aj to, že odvolací súd sa môže odchýliť od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom len po doplnení alebo opakovaní dokazovania, ktorého výsledky opravnému súdu umožnia vlastné, prípadne aj odlišné hodnotenie dôkazov (pozri BARICOVÁ, Jana. § 384 [Dokazovanie na odvolacom súde]. In: ŠTEVČEK, Marek, a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022).

9.15. Odvolací súd je ako riadny opravný súd súčasne aj skutkovým súdom. Úvahy odvolacieho súdu o správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie sú však značne obmedzené, pretože v zásade je viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie. V prípade pochybností o jeho správnosti má možnosť dospieť k iným skutkovým záverom, ak tieto vyplývajú z poznatkov, ktoré odvolací súd získal tak, že opakovane vykonal dokazovanie súdom prvej inštancie alebo vykonal nové dôkazy. Podmienenie zmeny skutkových záverov ustálených súdom prvej inštancie opakovaním alebo vykonaním nových dôkazov vyplýva z požiadavky rešpektovať zásadu priamosti a ústnosti civilného konania, ktorá má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky ako pre súd prvej inštancie. Zásada priamosti je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvej inštancie. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je uvedená zásada oproti konaniu pred súdom prvej inštancie ešte sprísnená, pričom pre opakovanie dôkazov platia tie isté procesné postupy ako pri vykonávaní pôvodného dôkazu (sp. zn. 4Cdo/98/2017, 1CdoR/9/2023). Odvolací súd teda sám nemôže dôkazy vykonané súdom prvej inštancie iba prehodnotiť.

9.16. Súd prvej inštancie predmetným rozsudkom rozhodol o žalobnom návrhu žalobcov, ktorým sa domáhali určenia neplatnosti dražby realizovanej dňa 30. 10. 2006, ktorej predmetom bol 3-izbový byt P. poschodí obytného domu na ulici Q. v Sečovciach a zároveň sa domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi tohto bytu. Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že žalovaný 2. realizoval spornú dražbu dňa 30.10.2006 a žalobcovia podali žalobu o neplatnosť dražby dňa 30. 01. 2007 na Okresnom súde Košice I. Následne Okresný súd Košice I postúpil predmetnú vec Okresnému súdu Trebišov ako súdu príslušnému až dňa 14. 03. 2007. Na základe uvedených zistení vyvodil záver, že trojmesačná lehota na podanie žaloby o neplatnosť dražby v zmysle § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. je jednak prekluzívna a jednak hmotnoprávna, to znamená, že posledný deň lehoty musí byť doručená na súde. Mal za to, že k postúpeniu žaloby na výlučný miestne príslušný súd v zmysle § 88 ods. 1 písm. h) O.s.p. došlo až 14. 03. 2007, teda po uplynutí prekluzívnej lehoty na podanie žaloby, a teda ide o žalobu doručенú po zákonom stanovenej dobe určenej na jej podanie. Podľa názoru súdu iba v prípade písomného podania do zápisnice a jeho postúpeniu príslušnému súdu v zmysle § 42 ods. 2 O.s.p. účinky nastanú až jeho postúpením na príslušný súd. Preto ak postúpenie nastane až po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, dochádza k zmeškaniu lehoty so všetkými právnymi dôsledkami. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 2Cdo/355/2013.

9.17. Odvolací súd mal za to, žalobcovia uplatnili svoj nárok na určenie neplatnosti dražby v zákonnej trojmesačnej lehote a rozsudok súdu prvej inštancie zmenil s odôvodnením, že navrhovateľ dražby a dražobník v rozpore s ust. § 22 ods. 1 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (ďalej aj ako „ZoDD“) neuzatvorili zmluvu o opakovanej dražbe (bod 23 odôvodnenia napádaného rozsudku). Uvedené zistenie zrealizoval odvolací súd napriek tomu, že sa v súdnom spise zmluva o opakovanej dražbe nachádza. Právne odvolací súd považoval predloženú zmluvu o opakovanej dražbe za nedôveryhodnú a to vzhľadom na skutočnosť, že konanie začalo na súde dňom 30. 01. 2007 a žalovaní predložili súdu zmluvu o vykonaní opakovanej dražby vo fotokópii až v novembri 2019 (bod 26. odôvodnenia napádaného rozsudku). Odvolací súd teda dospel k skutkovému zisteniu, že zmluva o opakovanej dražbe uzatvorená medzi navrhovateľom dražby a dražobníkom uzatvorená nebola. K uvedenému záveru dospel odvolací súd na základe právnej úvahy (právneho posúdenia), ktoré spočíva v tom, že v súdnom spise predložená zmluva o opakovanej dražbe nie je hodnoverná, nakoľko bola predložená do súdneho spisu až v novembri 2019 a súdne konanie začalo 30. 01. 2007.

9.18. Dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyvodil o skutkovom stave veci a na jeho základe právne závery odlišné od záverov súdu prvej inštancie bez toho, aby vo veci vykonal akékoľvek dokazovanie (zopakovanie alebo doplnenie). Ak sa odvolací súd chcel odchýliť od skutkového stavu veci zisteného súdom prvej inštancie, mal tak urobiť na základe

bezprostredne pred ním vykonaných dôkazov, teda nariadiť pojednávanie v zmysle § 385 ods. 1 CSP a dokazovanie v zmysle § 384 ods. 1 CSP sám v potrebnom rozsahu zopakovať a zadovážiť si tak rovnocenný poklad pre odlišné hodnotenie dôkazov podľa § 191 CSP v súlade so zásadou priamosti a ústnosti civilného procesu. Odvolací súd podľa týchto ustanovení a zásad nepostupoval, keď vo svojom zmeňujúcom rozhodnutí vychádzal z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie, ktoré ale inak vyhodnotil, no bez toho, aby na ním nariadenom pojednávaní zopakoval (príp. doplnil) dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie. Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd postupoval v rozpore so znením ustanovenia § 384 ods. 1 CSP, a teda sa natoľko odchýlil od jeho znenia, že zásadne poprel jeho účel a význam, keď dospel k odlišným skutkovým zisteniam ako prvoinštančný súd bez vykonania vlastného dokazovania alebo jeho zopakovania v odvolacom konaní, čím znemožnil dovolateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 46 a nasl. ústavy. Dovolací súd mal preto za preukázané, že v konaní došlo k procesným vadám podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie v danej časti vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa pritom do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1Cdo/44/2015, 2Cdo/111/2014, 3Cdo/4/2012, 4Cdo/263/2013, 5Cdo/241/2013, 6Cdo/591/2015, 7Cdo/212/2014, 8Cdo/137/2015) a na tom zotrváva rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (2Cdo/5/2018, 3Cdo/146/2018, 8Cdo/70/2017).

10. Dovolací súd tiež poukazuje, že ak dovolací súd zruší rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba dopĺňa pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje (obdobne pozri nález Ústavného súdu SR z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016).

11. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Odvolací súd je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP), v novom konaní rozhodne aj o trovách pôvodného a odvolacieho konania (§ 453 ods. 1 a 3 CSP).

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.